

Eyoum

Chicken Curry Madras

Overwinning

De neurologe vroeg niet naar mijn behoeften. Ik keek in haar bruine ogen. Ze ontweek mijn blik niet. Ik zag en hoorde vol vertrouwen mijn geestverwante dochter. Haar ogen zeiden: Ik kan niets voor u doen. Afscheid is een persoonlijke zaak.

'Een filosoof,' antwoordde ik. 'Als ik zorg nodig heb, is het de mantel van een filosoof.'

Filosoferen is leren hoe te sterven, las ik onder haar volle wenkbrauwen. Ze veranderde in een zwarte madonna.

'Een goed boek, een goed gesprek,' zei ik. 'Ik ga opzoek naar licht tussen zwarte bladzijden.'

'Laat U meedrijven op de stroom,' zei ze. 'Tussen het wrakhout van Uw leven vindt U wat u begeert.' Kort zag ik tussen haar lippen het licht van haar scherpe tong. Even sloot ze haar ogen. Ze stond op. Immobiel zat ik op een geremde trippelstoel.

'Als U het goed vindt,' zei ze. Ze stak haar handen in wit latex en kwam me tegemoet. Ze kneedde de klieren in mijn hals.

'Alles stroomt,' zei ze. Ze nam plaats tussen mijn gespreide knieën. 'Alles stroomt naar Uw hoofd, naar Uw hart en weer terug.' Mijn adamsappel week terug onder de druk van haar duim.

Haar doktersjas stond op een kier. Ik ademde de aura van haar lichaam.

'Panta rei,' zei ik. Haar lichaam en haar geest waren omringd met geuren van beloftes. Opnieuw nam ik een teug van haar stralenkrans.

'De rerum natura,' zei ze. 'In herhaling speelt de natuurlijke loop der dingen U parten.'

Ze zweeg korte tijd. Ze stroopte de latex van haar handen.

'Vertrouw op Uw innerlijke stem,' zei ze. 'U kunt wat U wilt.'

Ik ademde haar in.

'Als u me nodig hebt, weet U me te vinden.'

Ik ademde uit. Ze circuleerde in de bloedbaan tussen mijn hart en mijn hoofd.

'Vader. Ik blijf in U,' zei ze, 'alle dagen van Uw nietig leven.'

'Die mij onder de zon zijn gegeven,' antwoordde ik.

'Geniet ervan,' sloot ze het consult, 'overgave is de grootste overwinning.'

– Ognosie (Eng. agnosia) - een narratief ingesteld, ultrasynthetisch cognitief proces waarmee bij de weergave van voorwerpen, situaties en verschijnselen getracht wordt er een sterker onderling betekenisverband tussen aan te brengen; zie → volheid. Informeel: het vermogen om problemen op een synthetische manier te benaderen door op zoek te gaan naar een ordening, zowel in de verhalen zelf als in de details, de kleine deeltjes van het geheel.

Ognosie concentreert zich op de verbanden tussen opeenvolgende gebeurtenissen die verder gaan dan oorzaak-gevolg en logica, en geeft de voorkeur aan zgn. → lasnaden, → bruggetjes, → refreinen, → synchroniciteit.

Olga Tokarczuk, *De tedere verteller*

ISBN: 978-90-832854-7-4
nur: 301

Ter Verpoozing, Peize

www.nedersaksisch.org

Omslag: Kanalen Zuidoost-Drenthe

Wie een boek op prijs stelt kan me contacteren.

Contact: gerardstout@kpnmail.nl

Druk: Biblion, Zoetermeer
uwboekingoedehanden.nl
Eerste druk: september 2023

Rijksuniversiteit
van het leven
Emmen

Eyoum

Chicken Curry Madras

Proefschrift

ter verkrijging van de graad van doctor aan de
Rijksuniversiteit Emmen
op gezag van de
rector magnificus prof. drs. Gerard J. op de Weegh
en volgens besluit van het College voor Promoties.

De openbare verdediging zal plaatsvinden op

donderdag 25 januari 2024 om 15.15 uur

door

Gerardus Henderikus Willebrordus Jozef Stout

geboren op 25 maart 1950
te Erica, Zuidoost-Drenthe

Promotor(es)

Meta Geerts MA

Annie Stout MA

Beoordelingscommissie

Jan Borkent MSc

Samiksha Ghimire PhD

Maryam Kazemi Nafchi MSc

Jan de Kok MSc

Jan Kuipers MSc

Erik Peerlkamp MSc

Leeswijzer

Dit proefschrift, in de vorm van een roman, bevat het verhaal van schrijver en uitgever Joseph Nieters (Erica, 1950) uit Peize en de biografie van Floriske van de Pot (De Peel, 1950). De Peel is een buurtschap ten zuiden van Erica.

Hoofdstukken over de schrijver Joseph Nieters en zijn zwart alter ego Eyoum zijn aangegeven met 1. Academie, 2.

Hoofdstukken van *Chicken Curry Madras* zijn te herkennen aan *** **

- Verwijzen naar toelichtingen achterin het boek.

Dit boek bevat een personenregister en inhoudsopgave.

Uitgebreide bronnen van deze dissertatie: *Reis door cultureel & talig erfgoed* en *Reis door koloniaal erfgoed*.

Een beknopte samenvatting van dit boek staat als bespreking door professor Siep Scheuper op pagina 799.

Epiloog: oktober 2023. Overige voltooid op 15 augustus 2023.

Af en toe komen al dan niet bizarre en/of expliciete, doch functionele beschrijvingen voor van seksuele handelingen.

Af en toe komen expliciete, docht functionele beschrijvingen voor van gebeden.

Af en toe komen expliciete, doch functionele beschrijvingen voor van etenswaren.

Af en toe komen expliciete, doch functionele beschrijvingen voor van gedichten en verhalen.

Stellingen

1. Laaggeletterdheid is een goede voedingsbodem voor ungesundenes Volksempfinden.
2. De waarde van een literaire roman als dissertatie is onderschat.
3. Onderzoek aan regioliteratuur kan een belangrijke bron zijn om voortschrijdend inzicht te krijgen op maatschappelijke ontwikkelingen.
4. Streektaalprijzen zijn gezien het aanbod en kwaliteit overbodig.
5. Het Huus van de Taol is overbodig.
6. Het ontbreken van biografieën van streektaalschrijvers in het Nedersaksisch taalgebied is geen gemis.
7. Regio-romans zijn geen bronnen voor culinaire hoogstandjes en ook niet voor modieuze kledinglijnen.
8. Drentse streekromans uit de 19e en 20e eeuw verdienen opnieuw als feuilleton een plaats in lokale kranten.
9. Lichaamstaal verdient een prominente plaats in de studie Neerlandistiek.
10. De waarde van een dissertatie als literaire roman is onderschat.
11. Neerlandistiek is onvolledig zonder aandacht voor regionale literatuur.
12. Zunde: een old wief botter an de kont smeren en zölf margarine eten.
13. Gedrevenheid is geen zonde.

Ten geleide

De culturele erfenis van Zuidoost-Drenthe is niet eenvoudig te vinden, laat staan te bestuderen en eigen te maken. Met *Eyoum* verhelder ik een aantal zaken rond afkomst, mores, identiteit, eigenaardigheden en vragen uit mijn onvoltooide kindertijd.

In mijn jeugd wist ik precies van wie ik er één was. “Dat is iene van Stout.” Meer hoefde ik op dat moment niet te weten.

Aan de lagere school St. Gerardus Majella ontleen ik slechts een enkele literaire herinnering. Meester Beukers las op vrijdagen voor, onder meer over een sprekende en meedenkende hond. De naam van de school deed me goed; alsof de school naar mij was genoemd. Later vernam ik dat de zoon van Majella door zijn vader, die kleermaker was, met de ellestok werd betrokken. Niet enkel heiligen voelen zich miskend en mishandeld. Een andere schaarse herinnering is mijn afstraffing van de tweeling Harms. De jongens pestten mijn jongere zus. Ik werd door mijn vader op oorlogspad gestuurd en sloeg de jongens in elkaar. Daarna werd ik voor het oog van kuierende onderwijzers op het schoolplein afgestraft door de gebroeders. Niemand greep in.

Op de R.K.-H.B.S in Emmen, daarna op de Rijksuniversiteit Groningen en door mijn ‘missiewerk’ in Afrika kwam ik tot jaren van meer verstand. Floriske van de Pot geeft in *Chicken Curry Madras* een licht ironisch, doch eernsachtige beschrijving van die ontwikkelingsgang tegen het behang van koloniaal Zuidoost-Drenthe; het Poepenveen. Ze schroomt niet om uit de regio-geschiedenis en de regio- en wereldliteratuur te putten. Wie een adembenemend, frivool en bizar verhaal wil, leest *Chicken Curry Madras*.

Schrijver, uitgever en filosoof Joseph Nieters bespreekt het aangeboden manuscript met zijn alter ego Eyoum; een doortastende intelligente zwarte vrouw. Samen duiden ze de ontwikkelingen door Floriske van de Pot verwoord.

Dit proefschrift onderzoekt de vraag: *Van wie ben ik er een?*

Niet al het overbodige is nutteloos.

1. Academie

Eyoum zat bij het raam op de brede eikenhouten bank in de senaatskamer op de eerste verdieping van het academiegebouw aan de Broerstraat. Het carillon speelde het Gronings volkslied. Het was vrijdagmiddag. Aan de overkant van de straat probeerde een student in slobbertrui, bluejeans en witte sportschoenen een pizzapunt te eten, te telefoneren en een boek dat hij ongetwijfeld uit de UB had geleend in zijn rugzakje te stoppen. Eyoum sloeg haar benen over elkaar, schikte haar witte blouse en trok de zoom van haar donkerblauwe rok tot op haar knie. Ze keek half afwezig naar de tafels, banken, stoelen en naar de portretten in de senaatskamer. Ze verlegde haar blik naar de straat en wachtte op de dingen die zouden gaan, op de dingen die zouden komen.

Een zwarte man in een oranje werkpak met fluorescerende banden rond mouwen en broekspijpen duwde op de licht hellende Broerstraat een geel wagentje richting Oude Boteringestraat. Een bezem met donkere borstel stak als de mast van een zeilboot omhoog. Met een knijpstok viste hij lege flessen en papier tussen eindeloze rijen fietsen vandaan. Een wit snoertje liep vanuit zijn kraag naar zijn oor alsof hij permanent met de kapitein op de brug in verbinding stond, maar misschien luisterde hij naar Strawinski, gospels, barbershopmuziek, of een podcast over veldleeuweriken om zich van het straatrumoer af te sluiten. De straatveger, van wie in de functieomschrijving ongetwijfeld een andere benaming was vermeld, droeg in zijn oor een gouden ring. Misschien een herinnering aan zijn ex. Misschien een statement om zijn eigenheid te onderstrepen. Wellicht realiseerde hij zich niet dat elke persoonlijke markering binnen de kortste keren verandert in een groepskenmerk. Elke individualiteit werd immers ongemerkt en steeds sneller gesmoord in ons-kent-ons-uniformiteit. Misschien was hij juist trots op dat groepskenmerk. Misschien hielden beslommeringen hem niet bezig en deed hij zijn werk om de tijd voorbij te laten gaan.